

Părintele ARSENIE BOCA – "Sfântul Ardealului"

Mărturii – Părintele Arsenie Boca – "o viață închinată schimbării vieții noastre"

Sfantul Ardealului, evocat de ultimul sau ucenic – parintele Pantelimon de la Manastirea Ghighiu (sursa Formula AS)

La manastirea Ghighiu, in buza Ploiestiului, isi traieste batranetile unul dintre ultimii ucenici ai Parintelui Arsenie Boca, cel numit cu atata dragoste si evlavie, "Sfantul Ardealului".

Cu mult inainte sa-ti dea binete si sa-ti vorbeasca, parintele Pantelimon te intampina cu un zambet cat o latifundie de lumina, plutind spre tine printre stupii de-albine pe care ii pastoreste in clipele dintre rugaciuni. Chipul sau ascutit prin post aspru, pe care flutura o barba alba si rara, iradiaza un soi de inocenta copilareasca, in vreme ce ochii par ca tradeaza o taina care il bucura permanent. Taina si bucuria credintei traite deplin. La 83 de ani, viata sfintiei sale e un sir de incercari pe care le-a transformat in trepte spre mantuire. Asa l-a invatat duhovnicul sau dintai, parintele Arsenie Boca, a carui amintire o poarta nestinsa in suflet si despre care vorbeste greu. Smerit, batranul calugar de la Ghighiu se teme sa nu fie acuzat de trufie, facandu-si, Doamne fereste, reclama, pe renumele celui mai mare duhovnic al Transilvaniei.

In anii '50, parintele Pantelimon a fost calugar la manastirea Brancoveanu, de la Sambata de Sus, din Fagaras. Pe urma, a suferit pentru credinta in temnitele comuniste mai multi ani. I s-a interzis sa reintre in manastire si abia in 1980 s-a adapostit la Ghighiu, unde a fost preotit si unde slujeste si azi. Interviu pe care il publicam a fost realizat in toamna anului 2007.

"Un cuvânt ca de foc"

– Cum l-ati cunoscut pe Parintele Arsenie Boca?

– Aveam vreo 18 ani cand am mers sa-l vad pe Parintele despre care se dusesese vestea, la manastirea Sambata de Sus, din Fagaras. El era in mijlocul unei miscari de reinviere duhovniceasca grozava. Duminica de duminica se adunau puhoai de oameni din toti muntii din jur, la Sambata, sa-l vada si sa-l asculte pe Parintele Arsenie. Avea un cuvânt ca de foc si o putere foarte mare asupra oamenilor. Eram curios ce fel de om al lui Dumnezeu este acesta, de vorbeste atata lume despre el. Si am stat in multime cuminte, pana s-a terminat predica. Atunci, Parintele a venit printre oameni, ii privea scurt si le spunea ce trebuinte au si ce sa faca. La un moment dat, il vad ca se uita spre mine si mi spune: "Copile, sa te duci sa faci armata si apoi sa ma cauti. Numai atunci vom vorbi despre calugarie". Am ramas intepenit. Eu nu venisem cu gandul sa ma calugaresc, ci doar sa-l vad, dar dupa ce l-am vazut, mi-a trecut prin minte fulgerator ca as vrea sa-i fiu alaturi in manastire.

– Si ce-ati facut?

Părintele ARSENIE BOCA – "Sfântul Ardealului"

Mărturii – Părintele Arsenie Boca – "o viață închinată schimbării vieții noastre"

- Am tacut, mirat ca mi-a cunoscut gandul, si la o vreme am plecat. N-am mai dat pe la manastire un an, doi, pana m-am dus in armata si acolo m-a cutremurat pentru prima data puterea lui Dumnezeu si mi s-a intarit convingerea ca trebuie sa ma calugaresc.

- In ce fel vi s-a aratat puterea lui Dumnezeu? Ce s-a intamplat?

- Eram pe un camp, adunati in front, cateva plutoane de soldati. Si un ofiter ne vorbea despre noile timpuri care se deschid si ca noi, astia de la tara, care avem gargauni in cap si credem in Dumnezeu, ar trebui sa punem mana pe carte, sa ne luminam si sa devenim de ajutor tarii. Ne spunea ca Dumnezeu nu exista si ca numai pregatirea profesionala si ravna ne pot salva. Altcineva nu-i sa ne ajute. Si deodata s-a scuturat cerul si a inceput sa ploua cu galeata si sa trasneasca. Trasnetele erau tot mai aproape de noi. Al treilea fulger a lovit niste brazii chiar in spatele nostru si a izbucnit valvataie mare. Atunci, toti am scapat armele din maini, am cazut in genunchi si ne-am facut cruce. Chiar si ofiterul cel indracit. Pe urma, s-a potolit ploaia si ne-am reluat pozitiile. Eu am zambit, iar ofiterul m-a vazut. "Ce razi, ma? Si de ce ti-ai facut cruce?" I-am raspuns: "Eu mi-am facut cruce ca sa ma apere Domnul. Dar dumneavoastra de ce v-ati inchinat, daca nu credeti in Dumnezeu?" A tacut suparat.

- Dupa ce v-ati satisfacut stagiul militar, v-ati dus la Sambata?

- Da. De data asta, eram hotarat sa ma calugaresc. Si Parintele Arsenie m-a intampinat ca si cum eram cunostinte vechi. Trecusera cativa ani... Am inceput sa muncesc pentru manastire, sa asist la slujbe si sa fac totul pentru a fi tuns in monahism.

"Cand te privea, te paraliza"

- Cum vi-l amintiti pe Parintele Arsenie din acea vreme?

- Nu era voinic, ci subtire si inalt. Dar desi era destul de fragil, parea extrem de puternic. Avea o atitudine foarte darza, mandra, si se impunea unde aparea, fara nici un efort. Puterea lui era mai ales in ochi. Cand te privea, te paraliza. Avea o autoritate care venea din interior prin privire, ca o forta in fata careia nu-ti ramane decat sa te supui. Nu era nevoie sa faca vreun gest, caci iti spunea din ochi ce sa faci. Te facea sa plangi sau sa te bucuri, dupa cum iti era sufletul, usor sau greu de pacate.

- Dar de unde ii venea aceasta putere? Era foarte tanar, avea in jur de 30 de ani pe-atunci. Cand a avut timp sa creasca duhovniceste atat de mult?

- De la Dumnezeu, de unde altundeva? Avea o putere de rugaciune mare, iar Dumnezeu le da mult acelor care stiu sa se roage. Lui i-a dat darul acesta de a patrunde in sufletul fiecaruia si de a-i cunoaste pacatul. Si vazand lumea ca Parintele ii stie betesugurile si ii da si leacurile, fara sa apuce sa se marturiseasca, a crezut in el ca e omul lui Dumnezeu si l-a ascultat.

Părintele ARSENIE BOCA – "Sfântul Ardealului"

Mărturii – Părintele Arsenie Boca – "o viață închinată schimbării vieții noastre"

- *Magnetismul pe care îl exercita asupra maselor era harul divin...*

- Pai, da... La rastimpuri, Dumnezeu trimite popoarelor oameni care să le arate calea, oameni pe care îi interesează în duh și cărora le dă multe daruri. Un astfel de om a fost Părintele Arsenie. Eu am crezut că Părintele Arsenie a avut această forță duhovnicească deosebită, prin care a făcut și minuni, pentru că ne apropiem de Marea Judecată, de a doua venire a lui Hristos. Cu cât e mai aproape Parusia, cu atât ne trimite Dumnezeu oameni mai puternici, ca să salveze ce se poate salva, căci El nu vrea să ne piardă.

"Nu pot să vă mantuiesc, ci doar să vă trezesc"

- *Cum se purta Părintele Arsenie cu cei mai tineri?*

- L-am cunoscut destul de bine și pot să vă spun că nu am văzut un om cu o putere mai mare asupra oamenilor și a lucrurilor. Supunea totul, nu prin voință, ci prin credință și prin exemplul personal. El lucra cot la cot cu noi și căuta să ne învețe pe cei începători cum să ne comportăm, cum să muncim, cum să ne rugăm, să facem cinste mănăstirii și să ne îmbunătățim duhovniceste.

- *Avea și momente când glumea sau când era afectuos?*

- Pe cât de aspru era la o primă privire, pe atât de bun era după ce-l cunosteai. La început îți se părea biciul lui Dumnezeu. Aspru la purtare, aspru cu sine, aspru cu păcatul. Dar dacă îți urma sfatul și te pocăiai, atunci îl vedeai cât e de bun. Pe noi, călugării mai tineri, îi plăcea să ne învețe diverse lucruri, de la literatură și pictură până la muncă la grajd. De multe ori glumea și radea cu noi și era foarte blând. Se înăsprea doar în fața păcatului. Lucra cu noi și nu cerea nimănui să facă mai mult decât putea. Că mănăstirea era atunci o ruină. Peste 200 de ani a fost ruină. Și am lucrat mult să-o reținem. Nu te chema la muncă, ci se apuca primul de treabă și totuși îl urmărea. Erau mulți studenți. Uneori, se batea cu zapada cu noi. Spunea că e bine să ne comportăm cum ne e vârsta, că avem timp să devenim serioși și să uităm de joc.

- *Vă amintiți vreun sfat pe care-l dădea mai des?*

- Părintele a văzut că lumea îl iubea și se temea că unii pot cădea în idolatrie. Și le spunea tuturor: "Voi veniți după cuvânt de folos și apoi așteptați să vă mantuiesc, dar eu nu pot asta. Eu pot doar să vă trezesc din păcatele în care trăiți. Pentru că viața asta e scurtă, iar cealaltă e veșnică și n-are să plangeti la ziua Judecatii". De aceea, Părintele nu prea primea să i se sarute mâna. Totuși, unora le permitea. Și l-am întrebat de ce pe unii din oamenii care vin la el îi lasă să i se sarute mâna. Mi-a zis: "Acestia mă vad pentru ultima oară". Erau din cei care se opuneau comunismului și care apoi au murit în munți și în închisori.

- *L-ati văzut vreodată nervos pe părintele Arsenie?*

Părintele ARSENIE BOCA – "Sfântul Ardealului"

Mărturii – Părintele Arsenie Boca – "o viață închinată schimbării vieții noastre"

- Nu. Avea o seninatate de mare rugator. Dar cand se supara, se incrunta putin, fara sa i se intunece chipul. Iar daca erai vinovat, te privea de simteai ca nu-i poti ascunde nimic.

- *Era vorba numai de autoritate sau si de dragoste?*

- Dragostea la el o simteai daca-l cunosteai, cum am spus. Era ca acei tarani care-si saruta fiii doar in somn. Cand greseai, nu te certa, nu ridica glasul, dar te privea intr-un anume fel. Cum si atunci cand meritai laudat, nu iti cauta in coarne, ci te privea si stiai ca meriti sa fii laudat.

- *L-ati vazut vreodata plangand?*

- Da. Plangea cand se ruga. L-am surprins odata la chilie, cu lacrimi pe obraji. Pe urma si in altar l-am vazut lacrimand, cand slujea. Plangea pentru pacatele oamenilor. Ii era necaz ca oamenii nu vor sa se indrepte si se duc astfel de la Fata lui Dumnezeu.

- *Parintele e considerat un sfant, mai ales de catre ardeleni. De ce exista in Ardeal un cult pentru parintele Arsenie?*

- Pentru faptele lui bune. El era exact dupa cuvantul lui Dumnezeu. A scos poporul din intuneric. L-a invatat cum sa traiasca dupa cuvantul Domnului. Poporul a simtit dragostea lui. Pentru ca a fost samanta buna, samanta semanata de Parintele rodeste si astazi.

- *Cum vorbea Parintele: direct sau in pilde?*

- Pacatele le spunea pe fata, de cele mai multe ori public, dar tainele le spunea in pilde. Avea obiceiul de a spune verde in fata pacatele unora, pentru a-i invata si pe altii. Dupa Liturghie, se adunau multi in curtea manastirii, parintele trecea si se oprea la fiecare. O femeie i-a spus: "Parinte, nu-mi merge bine deloc". Iar el: "Stiu, dar stii si tu de ce, aminteste-ti de cei pe care i-ai ucis" - caci femeia facuse avort. Alta data, un baiat si o fata au venit la el si i-au cerut binecuvantare sa se casatoreasca, iar parintele le-a spus sa nu se cunune, fiindca sunt frati si mult vor patimi daca fac pacatul acesta. Ei nu l-au crezut si s-au cununat, au facut trei copii, unul surdo-mut si doi indraciti.

- *V-ati spovedit la sfintia sa. Cum era ca duhovnic: dur sau ingaduator?*

- Era mult rabdator. Nu spovedea pe oricine si nu dadea canoane. Caci stia ca poti sa faci formal canonul si sa fii tot cu gandul la pacat. Si ca, daca nu-ti da canon, dar tu te caiesti cu adevarat, vei fi mai ravnitor la rugaciune si te vei infrana mai bine de la pacat. -

- *Nu erau si oameni care se indoiau de Parintele?*

- Ei, ba da. Mereu sunt si din acestia. Odata, un taran i-a injurat pe cei care se duceau la Parintele Arsenie si pe loc i s-a strambat gura. N-a mai putut s-o deschida, nici sa bea apa. L-au dus

Părintele ARSENIE BOCA – "Sfântul Ardealului"

Mărturii – Părintele Arsenie Boca – "o viață închinată schimbării vieții noastre"

oamenii la manastire si Parintele s-a apropiat de caruta in care se gasea amaratul si l-a intrebat: "Ce ti-a facut, bade, Arsenie? Ia deschide gura si graieste!". Si pe loc omul a putut deschide gura sa vorbeasca, s-a aruncat in genunchi si a inceput sa planga si sa se caiasca pentru ce spusese.

O minune a Parintelui Arsenie, dupa moarte

- *Cat ati stat langa Parintele Arsenie?*

- Destul de putin, cam un an, ca apoi l-au arestat. Mai tarziu ne-au arestat si pe noi, pe mine si pe inca cinci calugari, ca nu voiam sa plecam din manastire si eram considerati "agitatori mistici".

- *Stiti cum a fost arestat Parintele Arsenie?*

- Au venit intr-o zi cinci securisti si un procuror. Dar Parintele stia dinainte ca vor veni sa-l ridice, ca asta era darul sau. Si cand au ajuns acolo, i-a intampinat Parintele Arsenie: "Mai, stiu de ce ati venit, dar duceti-va acasa, ca daca vede lumea ca ma luati, o sa va alunge cu pietre. Vin singur maine dimineata la voi". Astia n-au mai zis nimic, au plecat cu privirile in pamant.

- *Le era frica de el?*

- Poate ca nu. Dar se temeau de revolta oamenilor, ca era mai la inceputul terorii, prin '48, cand inca nu se stia cum reactioneaza lumea si se auzea deja despre partizanii din munti. Iar Parintele era in legatura cu partizanii, pe care ii ajuta si-i spovedea. Poate si de partizani s-au temut securistii.

- *V-ati revazut mai tarziu cu Parintele Arsenie?*

- Da, mereu, pana la sfarsit. Dupa ce a iesit din inchisoare, Parintele a fost luat sub protectie de Patriarhul Justinian... Picta la Schitul Maicilor si acolo l-am revazut pentru prima oara dupa inchisoare. Si, vorbind odata cu sfintia sa, mi-a spus pe nepusa masa: "Sa te duci acasa, la Fagaras, si sa ma vorbesti de rau. Daca nu ma vorbesti de rau, la mine nu mai ai ce cauta!". Eu l-am intrebat ce sa spun. Si el: "Lasa, ca te taie pe tine capul". Adica, voia sa spuna ca de rau stim sa vorbim toti. N-am zis nimic, dar n-am facut asa.

- *Si ce-a spus data urmatoare cand v-ati vazut?*

- Picta, si cand am deschis usa mi-a zis: "Ti-am spus sa nu mai vii la mine daca nu ma vorbesti de rau". La care i-am raspuns: "Pai, daca te vorbeam de rau, Parinte, nu ma mai vedeai". "De ce?" "Imi spargeau capul oamenii". Si a ras.

- *De ce v-a pus la incercarea asta?*

Părintele ARSENIE BOCA – "Sfântul Ardealului"

Mărturii – Părintele Arsenie Boca – "o viață închinată schimbării vieții noastre"

- Cred ca din doua motive: sa vada ce simte poporul, daca il apara, daca ii spune ca e vorbit de rau... Si apoi, sa vada daca mai judec corect dupa inchisoare. -

- *Ati trait vreo fapta minunata ca urmare a puterii duhovnicesti a Parintelui?*

- Sunt mai multe, dar nu le pot povesti, pentru ca lumea nu le-ar intelege. Mi-a zis o data: "Veniti la mine, va dau sfat, dar voi asteptati si minuni. Sa stiti ca mai mult o sa va ajut dupa ce voi pleca la Domnul, decat acum". Si a avut dreptate. Eu i-am simtit mereu ajutorul dupa ce a murit. Si am trait o minune, acum trei ani. M-am dus la parastasul care i se face Parintelui anual la manastirea Prislop. Nu mai fusesem, si am zis sa merg sa slujesc pana nu mor. A fost foarte frumos. Pe la ora patru dupa masa, am plecat indarat spre Bucuresti, cu cineva cu o masina. Numai eu si soferul. Dar tot drumul am simtit ca in masina mai era cineva langa noi, pe bancheta din spate. Si, va spun adevarat, masina n-a venit pe pamant pana aici, la Barcanesti.

- *Cum adica?*

- Plutea... Am ajuns in trei ore, desi la dus am mers opt ore. Pe drum am intalnit stopuri, accidente, dar nu ne-am oprit, pe toate le-am depasit, parca prin aer. Ma uitam la omul care conducea si ma intrebam de ce trece pe rosu, doar me? El nu spunea nimic, nu spuneam nici eu. Parca ne temeam sa vorbim. Cand am ajuns aproape de manastire, aici, masina a inceput sa se auda cum merge pe pamant. Si a zis soferul: "Masina noastra merge pe pamant". L-am intrebat: "Ce-ai simtit, omule?". Si el: "Am simtit pe cineva in spate si altceva nimic. Eu n-am condus pana aici, stiu ca masina a mers singura". Si-am auzit atunci o voce in spate: "Pana aici am venit cu voi". Cand m-am intors, nu era nimeni.

- *Ati mai povestit intamplarea aceasta cuiva?*

- Nu, ca oamenii de azi nu mai cred.

- *Ce invatatura mai de pret v-a ramas de la Parintele Arsenie?*

- Sa fim pregatiti de moarte, prin felul in care traim, ca sa dam bun raspuns la judecata de apoi. Si prin curajul marturisirii, sa spunem adevarul cu orice risc. L-am ascultat, drept pentru care am fost inchis.

- *Erati pregatit de moarte?*

- Da. Si acum sunt.